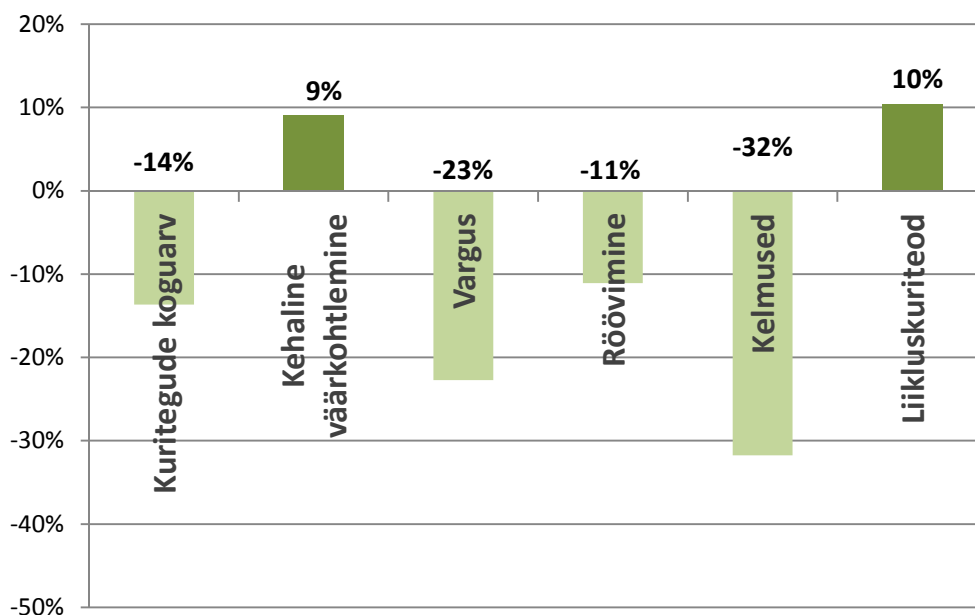

1. Kuritegevuse baromeeter

Kuritegevuse baromeeter esitab kuritegevuse põhinäitajad lihtsal ja arusaadaval kujul. Baromeeter näitab kuritegevuse trendi: kuritegude arvu kasvu või kahanemist näidatakse võrdluses eelmise aasta sama perioodiga. Võrdlusandmed tuuakse registreeritud kuritegude¹ koguarvu ning mitme enamlevinud kuriteoliigi² kohta.

	Jaanuar-oktoober		Muutus	
	2010	2011	N	%
Kuritegude üldarv	41 257	35 620	-5 637	-14
Kehaline väärkohtlemine	3 624	3 955	331	9
Vargus	21 961	16 975	-4 986	-23
Röövimine	487	433	-54	-11
Kelmused	2 130	1 454	-676	-32
Liikluskuriteod	2 843	3 138	295	10

Ülevaate lisa: Kuritegevus eluaseme läheduses.

¹ Registreeritud kuritegude andmestik moodustub sündmustest, millest on teada antud uurimisasutustele ja prokuratuurile või mis on menetlusasutuste endi poolt avastatud ning mille uurimiseks on alustatud kriminaalmenetlus. Seetõttu on registreeritud kuritegude hulgas ka selliseid sündmusi, mille puhul võib menetluse tulemusena selguda, et tegu ei olnud kuriteoga või ei suudetud kuritegu toime pannud isikut tuvastada või tema süüd tõendada.

² Liikluskuritegude puhul kajastuvad kõik karistusseadustiku (KarS) vastava peatüki kuriteod, neist aga valdava enamiku puhul on tegu mootorsõiduki joores juhtimisega; *kelmused* puhul on arvestatud KarS §-des 209–213 nimetatud kuritegusid.

Registreeritud kuriteod 2008–2011 (jaanuar–oktoober)

Andmed enamlevinud kuriteoliikide kohta (KarS ptk, §)	2008	2009	2010	2011	2011 võrreldes 2010
Isikuvastased kuriteod	5614	4829	4493	5047	554
Tapmine ja mõrv	89	84	70	82	12
Raske tervisekahjustuse tekitamine	120	91	85	86	1
Ähvardamine	442	366	378	555	177
Kehaline väärkohtlemine	4421	3861	3624	3955	331
Piinamine	72	41	49	61	12
Vägistamine	142	108	67	74	7
Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	5	21	73	59	-14
Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine			47	50	3
Kuriteod perekonna ja alaealiste vastu	352	360	297	330	33
Rahvatervisevastased kuriteod	1413	942	800	841	41
Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	258	116	117	85	-32
Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	1007	722	614	667	53
Varavastased kuriteod	23621	24612	26157	20492	-5665
Vargus	18670	20138	21961	16975	-4986
Röövimine	765	624	487	433	-54
Omastamine	685	729	641	637	-4
Kuritegeliku vara omandamine, hoidmine, turustamine	267	265	197	342	145
Kelmused (§-d 209–213)	2287	2075	2130	1454	-676
Asja omavoliline kasutamine	384	294	280	270	-10
Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	53	30	48	64	16
Avaliku rahu vastased kuriteod	3758	3299	3529	2780	-749
Avaliku korra raske rikkumine	1432	862	686	447	-239
Omavoliline sissetung	1684	1905	2163	1753	-410
Ametialased kuriteod	228	141	154	142	-12
Õigusemõistmisevastased kuriteod	1322	770	460	430	-30
Avaliku usalduse vastased kuriteod	1639	1178	1151	1148	-3
Keskkonnavastased kuriteod	31	19	24	31	7
Majandusalased kuriteod	637	726	960	847	-113
Salakaubavedu ning keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu (§-d 391–392)	309	428	610	446	-164
Üldohtlikud kuriteod	379	331	254	250	-4
Liikluskuriteod	3766	2715	2843	3138	295
Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	3617	2578	2716	2998	282
Kaitseteenistusalased kuriteod	15	22	6	12	6

- **Registreeritud kuritegude üldarv** vähenes eelmise aasta kümne kuuga võrreldes 14%, võrreldes 2009. aastaga oli langus 11%. Kuritegude arv langes 84 kuriteoliigis ning kasvas 108 puhul.
- **Tapmisi ja mõrvu** registreeriti 12 võrra enam kui eelmisel aastal samal perioodil.

Suurima kasvuga kuriteoliigid³

Kuriteoliik	Reg 2010	Reg 2011	Muutus N	Muutus %
Kehaline väärkohtlemine	3624	3955	331	9%
Mootorsõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis	2716	2998	282	10%
Ähvardamine	378	555	177	47%
Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	197	342	145	74%
Arvutikelmus (§ 213)	355	452	97	27%
Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	323	407	84	26%
Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	614	667	53	9%
Lapsealase seksuaalne ahvatlemine	10	46	36	360%

Esitatud on andmed kuriteoliikide kohta, kus kuritegude arv kasvas vähemalt 30 kuriteo võrra.

- **Kehalise väärkohtlemise** juhtumeid registreeriti 2011. aasta kümne kuuga 9% enam kui aasta varem. 44% kehalise väärkohtlemise kuritegudest registreeriti Harjumaal, järgnesid Ida-Virumaa (14%) ja Tartumaa (10%).
- **Mootorsõiduki ja trammi joobeseisundis⁴ juhtimise** kuritegude arv on kümne kuu võrdluses kasvanud 282 juhtumi võrra (10%). Maakondadest on joobes juhtimine ainsana vähenenud Viljandi- ja Järvamaal (võrreldes 2010. aasta kümne kuuga vastavalt 17% ja 19% võrra).
- **Ähvardamisi** registreeriti 177 võrra enam kui 2010. aasta esimese kümne kuuga. Enamik ähvardamisi (52%) registreeriti Harjumaal.
- **Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise ja turustamise** kuritegude arv kasvas kümne kuu jooksul võrreldes 2010. aasta sama perioodiga 145 võrra.
- **Arvutikelmusi** registreeriti kümne kuuga 452 juhtumit, mis on 27% enam kui aasta varem. Kuritegudest 44% registreeriti Harjumaal, 17% Tartu- ja 11% Ida-Virumaal. Enamasti oli tegemist pangakontoga seotud pettuste ja teise isiku nimele kiiralaenude võtmisega.

Suurima langusega kuriteoliigid

Kuriteoliik	Reg 2010	Reg 2011	Muutus N	Muutus %
Vargus	21961	16975	-4986	-23%
Kelmus (§ 209)	1723	957	-766	-44%
Omavoliline sissetung	2163	1753	-410	-19%
Avaliku korra raske rikkumine	686	447	-239	-35%
Salakaubavedu	430	289	-141	-33%
Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	261	130	-131	-50%
Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	152	72	-80	-53%
Röövimine	487	433	-54	-11%
Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise ja psühhotroopse aine valmistamine, omandamine, valdamine ja arsti ettekirjutuseta tarvitamine	49	11	-38	-78%
Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	232	196	-36	-16%
Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	54	18	-36	-67%

Esitatud on andmed kuriteoliikide kohta, kus kuritegude arv vähenes 30 või enama kuriteo võrra.

³ Erinevalt eelmistest osadest näidatakse 3. ja 4. osas andmed vaid KarS üksikute paragrahvide kohta (puudutab salakaubavedu ja kelmusi). Nendes osades on suured linnad arvestatud koos maakonnaga, kui ei ole öeldud teisiti.

⁴ Alkoholisaldus veres 1,5 mg/l või enam

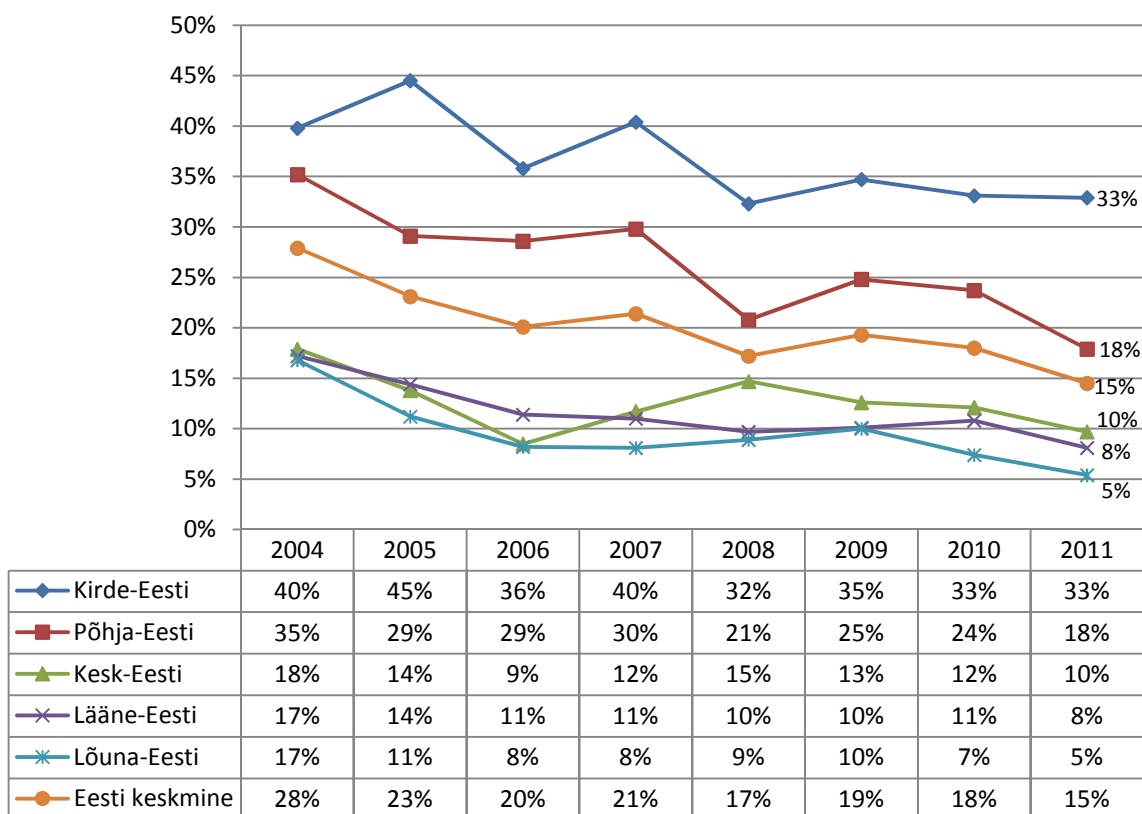
- **Vargus** oli suurima langusega kuriteoliigiks: 2011. aasta kümne kuuga registreeriti 4986 kuritegu vähem kui 2010. aastal samal ajal. Varguste arv vähenes kõigis maakondades. Protsentuaalselt kõige suurem langus toimus Läänemaal (-49%), järgnesid Tartu- (-32%) ja Harjumaa (-25%).

Kõige enam vähenes sõidukitest toime pandud varguste arv (-28%). Kaubandusettevõtetest toime pandud vargused vähenesid 18%, sõidukivargused 15% ning eluruumist toime pandud vargused 12%.

- Kelmusi (§ 209) registreeriti kümne kuuga 44% vähem kui aasta tagasi. Kelmuste arv on kasvanud neljas maakonnas (Jõgeva- Lääne, Lääne-Viru ja Raplamaal) ning langenud üheksas maakonnas (Harju-, Ida-Viru, Järva-, Põlva-, Pärnu-, Tartu-, Valga-, Viljandi- ja Võrumaal).
- Oluliselt on vähenenud peamised avaliku rahu vastased kuriteod: omavoliline sissetung (-19%) ning avaliku korra raske rikkumine (-35%). Omavoliliste sissetungide arv vähenes neljas maakonnas (Harju- Lääne-Viru, Lääne- ja Põlvemaal), kasvas kolmes (Jõgeva-, Rapla- ja Valgemaal) ja kaheksas maakonnas püsis eelmise aasta tasemel. Avaliku korra rasked rikkumised on oluliselt vähenenud Harjumaal (-46%) ning Ida-Virumaal (-30%).
- Salakaubavedu puudutab eeskätt Ida-Virumaad (Narva), kus registreeriti 77% kuritegudest; ülejäänud salakaubaveo kuriteod pandi toime peamiselt Põlva- ja Võrumaal. Kõigis neis maakondades on salakaubaveo kuritegude arv võrreldes 2010. aastaga langenud.

LISA: Kuritegevus eluaseme läheduses

- Eesti sotsiaaluuringu⁵ 2011. aasta andmetel leiab keskmiselt 14,5% Eesti elanikest, et kuritegevus on tema eluaseme läheduses probleemiks. Näitaja on kõrgeim Kirde-Eestis, kus kolmandik (32,9%) elanikest peavad kuritegevust elukoha läheduses probleemiks, ning madalaim Lõuna-Eestis, kus selliste leibkonnaliikmete osakaal on vaid 5,4%.

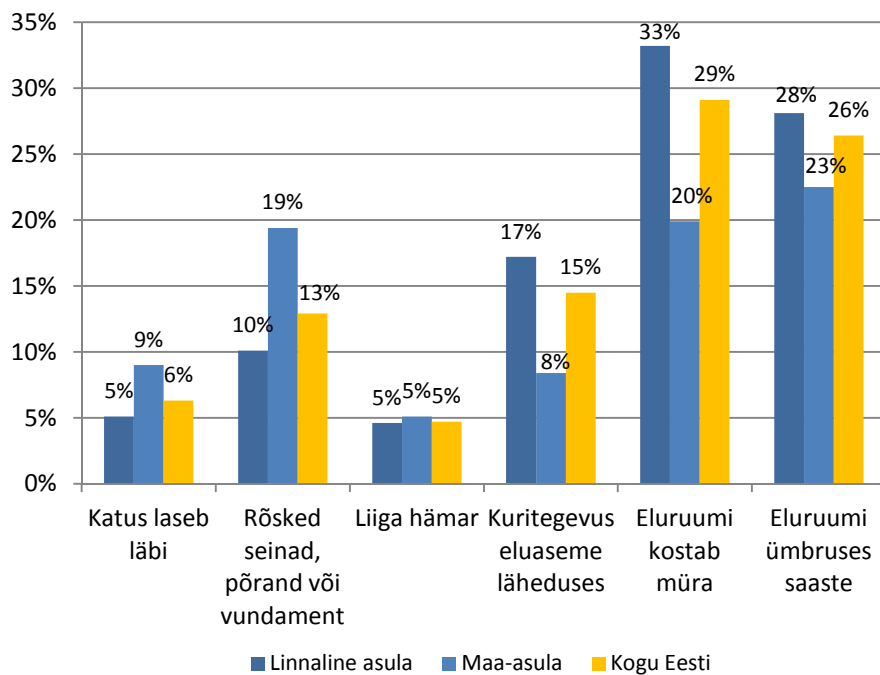
Joonis 1. Leibkonnaliikmete osakaal piirkonnas, kelle jaoks on kuritegevus enda eluaseme läheduses probleemiks (%)

- Linnades⁶ elavad inimesed peavad kuritegevust sagedamini probleemiks kui maa-asulates elavad inimesed (kuritegevust eluaseme läheduses peab probleemiks 17,2% linnade elanikest ja 8,4% maa-asulate elanikest).
- Leibkonnaliikmete osakaal, kes kuritegevust elukohas probleemiks peavad, on aastate lõikes vähenenud. Kui 2004. aastal oli selliseid leibkonnaliikmeid keskmiselt 27,9%, siis 2011. aastaks oli osakaal vähenenud 14,5%-ni. Suurim positiivne muutus on toimunud Põhja-Eestis, vähim Kirde-Eestis.
- Hõiveseisundi osas olulist erinevust ei ilmne – kuritegevust enda eluaseme läheduses peavad samal määral probleemiks nii töötavad, mittetöötavad kui ka pensionäridest elanikud.
- Kuritegevusest suuremateks probleemideks elukoha läheduses peetakse müra (29% elanikest peab seda probleemiks) ja saastet (26%). Vähemal määral peetakse probleemiks hoone rökust (13%), katuse läbilaskvust (6%) ning liigset hämarust (5%).

⁵ Eesti sotsiaaluuringut viib läbi Statistikaamet alates 2004. aastast. Sotsiaaluuring on isiku-uuring, mille eesmärk on usaldusväärset hinnata leibkondade ja isikute sissetulekute jaotust, elamistingimusi ning sotsiaalset tõrjutust. (<http://www.stat.ee/>)

⁶ Linnaliste asulate hulka loetakse linnad, vallasisesed linnad, alevid ja alev-vallad. Maa-asulad on alevikud ja külad.

- Linnalistes asulates elavad inimesed muretsevad suhteliselt rohkem väliste tegurite pärast (müra, saaste, kuritegevus), maa-asulates elavad inimesed aga hoonega seotud probleemide pärast (katus, seinad).

Joonis 2. Eluruumiga seotud probleemi tajuvate leibkonnaliikmete osatähtsus asulatüübi lõikes (%)